

Vol. II. n. 2.

23 13

1683

24

89

Q. D. B. V.
DISSERTATIO JURIDICA
DE
REMISSIONE
DELINQUENTIUM AD
LOCUM DELICTI,

Q V A M
INDULTU MAGNIFICI ET NOBILISSIMI
JURISCONSULTORUM ORDINIS IN CELEBERRIMA
WITTEBERGENSI ACADEMIA,
PRÆSIDE

*VIRO MAGNIFICO, NOBILISSIMO, AMPLISSIMO, ATQVE
EXCELLENTISSIMO*

DN. CASPARE ZIEGLERO,
JC. ET ANTECESSORE IN HAC ALMA LEUCO-
REA LONGE CELEBERRIMO, SERENISS. ELECTOR. SAXON.
CONSILIARIO, FACULTATIS JURID. ORDINARIO, SE-
NIORE CURIÆ ELECT. CONSISTORII ECCLES. ET
SCABINATUS ASSESSORE GRAVISSIMO,
DN. PATRONO, PRÆCEPTORE ET PROMOTORE SUO OMNI
HONORIS ET OBSEQVII CULTU ÆTATEM
PROSEQVENDO,

PLACIDAE ERUDITORUM DISQUISITIONI SUBJICIET

GODOFREDUS Mappach /

Dessa-Anhaltinus,

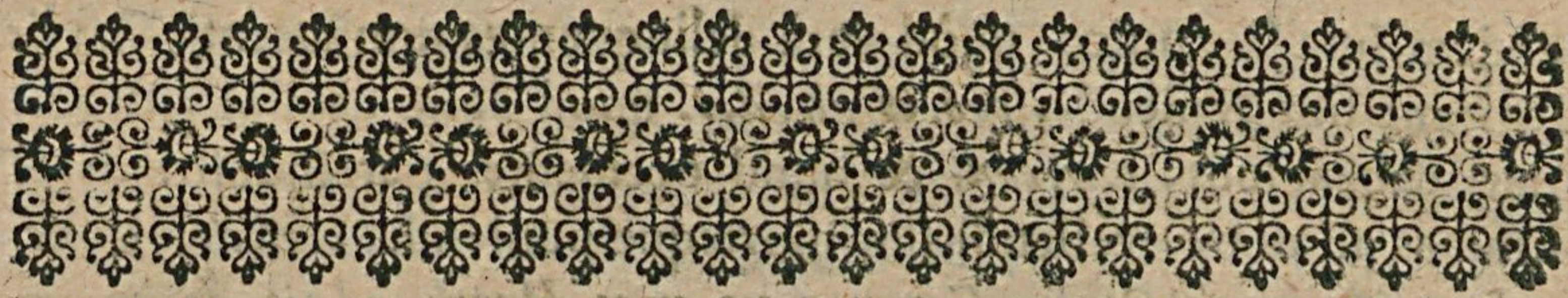
IN AUDITORIO JURISCONSULTORUM

Ad diem 24. Februarii Anno O. R. M. DC. LXXXIII.

Editio Secunda.

Typis Viduæ Augusti BRÜNINGII, 1699.

Q. D. F. F. Q. E. F.
PROOEMIUM.

Requentissima olim apud Romanos fuere Asyla, quæ miseris & innocentibus, qui aut humana fragilitate, aut casu nocuerant, tutissima erant loca refugii, ita, ut Nemo ad ea confugientium, inde invitus extrahi potuerit. Dico innocentibus; per quos intelligo nullo animi proposito delinquentes. Iis enim non immeritò cum Iure divino, *Deuter. 19. Num. c. 35. v. 6. 12. & seqq. Josue c. 20. tum humano l. 6. & t. t. C. d. His qui ad Eccl. conf.* in ejusmodi locis exhibetur securitas. Nocentibus autem, qui ex *megarion* seu deliberato animo crimina perpetrant, non patrocinator Asylum. Quos ipse Sacer Codex, *Exod. 21. v. 14. Deuter. 19. v. 11. & seqq.* capi & eripi jubet. Sed huic contrariari videtur Ius Canon: quod immunitatem hanc, ad innocentes duntaxat restrictam, etiam ad fontes extendit, dum (exceptis Latronibus & agrorum depopulatoribus, *c. inter alia 6. d. immunit. Eccl.*) sceleratis hominibus, puta Virginum Raptoribus, aliorumque Criminum reis expressè pollicetur securitatem, *c. de raptoribus 36. quest. 1. confer. Vultei. ad §. 1. num. 5. Inst. de his qui sui vel. al. Jur. sunt.* Per quod non modò Iustitiæ opus impeditur, & Judici seculari ad animadvertendum in facinorosos via præcluditur, sed Ecclesiæ, Coemeteria, Hospitalia, Palatia Principum aliaque pia loca, privilegio securitatis munita, Latronum speluncæ redduntur. Quamvis etiam dici possit, hunc non esse Iuris Canonici scopum, sed id saltem velle, ne ob reverentiam loci pii, absque licentia Judicis Ecclesiastici delinquentes eò confugientes extrahi possint, neve in locis sacris causa sanguinis agitetur *c. 5. d. immunit. Eccl.* Etenim legimus in

eadem Jure Canonico, quòd verè delinquentes non attentis Asylis legitimè sint puniendi, *c. 6. & ult. d. t.* quod dolus nemini patrocinari debeat suus, *c. 7. eod.* & quod occidentes per industriam & infidias ab altare evellendi sint morteque puniendi, *c. 1. de Homic. volunt. & casuali. Confer. Carpz. q. 110. n. 91. Ungeb. ad tit. de immunit. Eccl. n. 4.* Sed quicquid ejus sit: Nobis certum est nullum Magistratum in pœnis moraliter determinatis ullâ ratione Jure connivere posse. Cœterùm de quærentibus Asyla res hodiè satis est expedita, quippe qui, cum magis ad aliorum injuriam, quàm ad sui defensionem ad Principum statuas confugiant, *l. 28. §. 7. ff. de pœn.* meritò patrocinium inveniunt nullum, ne tot malis & sceleratis hominibus civitates, imò integræ Regiones opplerentur, Sicut nunc tam in Germaniâ quàm Galliâ consuetudine introductum, inque torò Christianò orbe receptum conspicimus, ita, ut delinquentes in quovis locò à Magistratu seculari capi & ad forum perduci queant. *vid. Philip. Usus Pract. lib. 1. Eccl. 42. n. 5. jung. Farinac. in prax. crim. lib. 1. tit. 4. q. 28. n. 75.* Magistratus siquidem omni studio curare debet, ut provincia sit pacata atque quieta, & à malis Hominibus libera. *l. 3. & l. 13. pr. ff. de Offic. presid.* Peccat igitur graviter in salutem Reipublicæ, qui peregrinos ad se fugientes, neque de crimine alibi admissio punire vult, neque in subsidium reposcentibus Principibus restituere, sed potius eos ad maleficia prosilire patitur, juxta *l. 14. C. de pœn.* Cùm tamen Reipublicæ, cui post Deum immortalem omnia debemus, maximè intersit, ne delicta maneant impunita, *l. 51. §. 2. ff. ad L. Aquil.* Et ad exemplum publicæ ultionis, & ad pœnarum utilitatem omnium maximè pertinere videtur, ut in iis locis, ubi peccatum est commissum, supplicium quoque sequatur. *Auth. qua in provincia & c. C. ubi de crimin.* Unde laudandum egregium factum Muhamedis Imperatoris Constantinopoleos, qui magnus fuit appellatus, quod parricidam, qui Julianum Medicem ante aras crudelissimè trucidarat, ab Urbe Constantinopoli, ad quam confugerat, requirente Laurentio Medice, & ipsâ Florentinorum civitate, vincitum remisit, pœnis promeritis subjiciendum, *Bod. lib. 3. n. 362. de Republ.* Quod etiam de Jure
Civili

Civili apud Romanos in usu fuit, semperque delinquentes ad Judicem competentem, eo scilicet requirente, fuere transmissi. De qua Remissione jam pro ingenii modulo acturus sum, Faxit *DEUS* *Teropt. Maximus* ut cuncta feliciter cedant!

§. 1.

Quoniam verò Remissio non simpliciter ob quodvis leve delictum, nec cuilibet Judici eam petenti conceditur, sed certo quodam respectu & cautela. Quapropter, ne ineptus de proposita materia differam, prius perlustrandum esse autumo, quicquid ad ejus explicationem pertinere videtur. Et primo loco examinandæ erunt delictorum qualitates & differentia; Secundo competentia & incompetentia Judicis; Tertio verò, & ultimo ipsam materiam aggressurus sum.

§. 2. Vox Delicti variis insignitur appellationibus, & dicitur modò delictum propriè sic dictum, *in Rubr. Inst. de obligat. quæ ex delict. nasc. in rubr. §. 1. §. 2. l. 2. pr. ff. de privat. delict.* modò incivile factum, *l. 3. ff. de extraord. cogn. l. 2. C. de furt. & passim*: modò maleficium *in pr. §. 2. 3. & 5. Inst. de Obligat. quæ quasi ex contract. nasc. in princ. Inst. de oblig. quæ ex delict. nasc. l. ult. ff. de priv. delict.* modò facinus, *ut l. 20. ff. de O. & A.* modò flagitium *l. 123. ff. de Verb. Obl. l. 17. §. 1. ff. de Testam. tut.* modò crimen *§. 7. Inst. de Oblig. quæ ex delict. nasc. l. 16. ff. de dolo. l. 45. §. 1. Locati. §. 10. Inst. de Injur. l. 131. §. 1. inf. ff. d. V. S.* Quæ nomina etsi pro Synonymis communiter accipiantur, &, vel secundum identitatem aut diversitatem rationis, quæ omnes dispositiones moderatur, ampliuntur ac restringantur, vel secundum subjectam materiam, unde regulariter omnisinterpretatio primò sumenda est, vel aliis modis promiscuè usurpentur *l. 53. ff. pro socio* tamen nonnihil invicem habent differentia. Consideratur enim Delictum tanquam aliquod Generale, teste *gloss. in l. 1. C. si advers. de l. & differt à crimine in hoc, quod delictum aliquando fit dolò & malâ intentione, aliquando autem per ignorantiam, vel non malâ intentione, sec. l. 11. §. 2. ff. de pæn. ibi, aut propositò, aut impetu, aut casu, &c. & l. ff. de Legib. ibi, &*

sponte & ignorantia contrahi, & in l. 1. C. *advers. delinq.* & in l. 2. ff. *de term. mot. in f.* ibi, per ignorantiam aut fortuito. Crimen sine dolo & malo animo non committitur, l. 1. C. *de sicar.* ibi: crimen contrahitur si voluntas nocendi intercedat, & l. 1. ff. *de extraord. crim.* l. 41. ff. *ad L. Jul. de Adult.* ubi adulterium vocatur crimen, quod dolo & animo, non autem per errorem committitur. l. penult. ff. *de adult.* l. 39. §. 7. ff. *eod. l. 12. ff. ad L. Corn. de fals.* ubi falsi crimen nominatur, quia sine dolo & malo animo non committitur l. 1. *eod.* Maleficium verò accipitur pro damno, injuria & facinore l. *ex malef. 4 ff. de O. & A. pr. Inst. de Oblig. q. ex delict. nasc.* & pariter cum dolo & malo animo sicut crimen contrahitur. Sed in eo à crimine differt, quia crimen nominatur omne id, quod per contentionem objicitur, unde criminatio & contentio. Maleficium verò sine contentione dicitur.

§. 3. Delictum in genere sumptum, est quodvis turpe & illicitum factum contra Leges Reipublicæ sponte commissum, quo ad præstandum quid patiendumvè quis se obligat l. 25. §. 1. l. 4. ff. *de O. & A. confer. Struv. Synt. Jur. Civ. Exerc. 48. th. 2.* Obligamur etenim non modò ex contractu, seu quasi ex contractu, sed & ex maleficio, seu quasi ex maleficio, §. *fin. Inst. de obligat. l. 1. in princ. & l. 4. ff. d. t.* Nam delictis eadem est natura, quæ contractibus, quoniam ex utrisq; aliquid debetur; quare & debita vocantur. l. 52. ff. *de re jud. Zanger. de except. p. 2. c. 1. n. 198.* Si quemadmodum ex contractu aliquis adstringitur, aut ad aliquid dandum aut faciendum, *pr. Inst. de Oblig.* ita delinquens facto suo videtur se obligare pœnæ, nec non restitutioni, quia crimen non potest non esse punibile; ac qui directè vult peccare, per consequentiam & pœnam mereri vult. Propterea Imperatores Severus & Antoninus Asclepiadi rescripserunt: *Ipsè te huic pœnæ subdidisti. l. 34. ff. de Jure Fisci.* Videlicet sibi imputare debet, qui destinatâ voluntate & deliberatò animò crimen aliquod perpetravit, ut pœnæ præmeritæ fiat subjectus. Pœna autem non habet locum, nisi ubi est delictum. Intellego delictum tale, de cuius corpore liquidò & verè constat. *arg. l. 1. §. 24. ff. ad SC. Sillan.* quod necessarium est requisitum & probè attendendum in maleficiis, l. 1. §. 1. l. 52. §. 19. ff. *de furt.* quæ sola cogitatione & volun-

voluntate non perpetrantur. Et nemo ob id, quod malefacere voluisse arguatur, in foro soli poenis fit obnoxius, per l. 18. ff. de poen. & Regulam universalem, quæ docet: quod in omnibus & quibusvis delictis, sive sint atrocissima nec ne, conatus, quantumvis ad actum proximum fuerit deventum, ordinariâ cujusvis delicti poenâ non debeat puniri, Carpz. p. 1. q. 17. n. 13. prax. Crim. Exceptis criminibus iis, quæ publicam securitatem enormiter lædunt, quale judicatur crimen Læsæ Majestatis, cujus conatus & affectus eadem severitate punitur, licet non secutus fuerit effectus, l. 5. C. ad L. Jul. Majest. cui accedit crimen fractæ pacis publicæ, quod itidem ob conatum, licet usus armorum non fuerit subsecutus, poenâ ordinaria coërceatur l. 3. §. 5. ff. de vi & vi arm. jung. Anth. Matth. de crim. tit. de poen. cap. 4. num. 13.

§. 4. Dividuntur autem delicta variè, (1) in Publica & Privata. Publica sunt, quorum executio cuiusvis ex populo plerumque datur, §. 1. Inst. de publ. Jud. omnibusque generaliter integrum est accusare, qui prohibiti non sunt. At non omnia delicta, quorum executio cuiusvis è populo permissa est, publica sunt, (siquidem hac ratione popularia quoque essent) sed ea tantum, quæ ex Legibus publicorum Judiciorum sunt taxata: ut ex Lege Julia Majestatis, Julia de Adulteriis, Cornelia de Sicariis & Veneficiis, Pompeja Parricidii, Julia peculatus, Cornelia de Testamentis, Julia de vi privata, Julia de vi publica, Julia ambitus, Julia repetundarum, & Julia de annona, l. 1. ff. de publ. Jud. quorum descriptiones Imperator Justinianus in Inst. §. 3. & seq. usq. ad finem de publ. Jud. ordine explicavit. Privata sunt in quibus potissimum læsio privati attenditur. Et ex eo illi, cujus interest, apud Magistratum suum persequi licet actione civili. Struv. Syn. J. C. Exerc. 48. th. 13. Ordinariè quidem actio civilis in privatis delictis conceditur, verùm agitur nonnunquam ex privata læsione etiam criminaliter, ad poenam nempe corporis afflictivam, aut mulctam fisco inferendam, ut in casu atrocis injuriæ §. 1. ff. de Injur. damni dati, coactis Hominibus. Zæf. n. 2. ff. de priv. delict. (2) Delictum aliud dicitur Verum s. Proprium, quod callidò animò & malevolò proposito perpetratur. l. 71. §. 8. ff. d. acquir.

acquir. hered. §. 1. Institut. d. Obligat. quæ ex delict. nasc. aut Impro-
prium, quo citra nocendi animum ex culpa quadam præsumptâ
quispiam læditur, v. g. imperitiâ & simil: (3.) Aliud delictum est
Ordinarium, aliud *Extraordinarium*. Illud vocatur, quod à lege
certam & determinatam habet pœnam. Hoc, cui certa & deter-
minata pœna præscripta non est, sed modò una, modò alia Magi-
stratus arbitrio pro varietate delictorum imponitur, *arg. l. 1. ff. d. fur-*
baln. & l. 1. ff. d. Extraord. crim. Interim tamen accidit, ut etiam
ordinaria delicta extra ordinem puniantur, videlicet propter con-
gruentes circumstantias, ita delicta aggravantes vel minuents,
ut alia pœna, quàm ordinaria infligatur. *vid. Matth. Wesenb. in*
parat. num. 3. d. priv. delict. (4) Delictum aliud dicitur *Nomina-*
tum, aliud *Innominatum*. Illud est, quod à Jure particulare & de-
terminatum habet nomen, ut furtum, adulterium & simil: Ex rei
enim alienæ contrectatione, & animò lucrificandi resultat delictum
furti, & ex fidei conjugalis violatione resultat delictum adulterii, &
sic de singulis. *Innominatum* contra est, quod certum aliquod
nomen à Jure Civili non accepit, ob multitudinem delictorum,
quæ certis nominibus insigniri haud potuerunt, quàm plura sint
facta, quàm vocabula. (5) Aliud delictum consistit *in omitten-*
do, aliud *in committendo*, *Omittendo* nim. id, quod fieri jubetur;
Committendo, quod facere legibus prohibetur. Ubi notandum,
quod delictum in committendo sit multò gravius, quàm delictum in
omittendo. *Farinac. de crim. lib. 1. tit. 13. quest. 18. n. 23. Anth. Mat-*
thæi de crim. in prolegom. c. 4. n. 1. (6) Aliud fit *propositò*, aliud *im-*
petu, aliud *casu. l. 11. §. 2. ff. d. pœn.* (7) Aliud est *perfectum*, ali-
ud *imperfectum*. *Perfectum*, cujus effectus omninò est subsequutus.
Imperfectum est, quod quidem inchoatum, sed ad finem non-
dum deductum est, & propriè conatus dicitur. *Vultej. Jurispr.*
Rom. cap. 45. vers. quin & illud. Præter enumeratas hasce diffe-
rentias delictorum dantur adhuc plurimæ, inter quas & illa re-
fertur, quæ discrimen facit inter delicta levia, gravia, enormia seu
atrocia, item atrociora atque atrocissima. Verùm quomodo hæc
ab invicem discrepent, & quæ vel levia vel atrocia dicantur, ex
con-

convenientibus qualitatibus & circumstantiis, facillimè æstirnari ac dijudicari poterit, §. 9. *Inst. de Injur. l. 11. ff. de pæn.* Cujusmodi circumstantiæ considerantur à *Saturnio in l. 16. §. 1. ff. de pæn.* septem modis, (1.) causa, (2.) persona, (3.) loco, (4.) tempore, (5.) qualitate, (6.) quantitate, (7.) eventu. Ex hisce ut plurimum gravitas delicti excrescere solet, adeoq; in inquisitione generali benè attendendæ. Quare *Nobilisf. Anthon. Matthæi de crim.* has circumstantias, leve crimen grave efficientes, *in tit. de pæn. cap. 4.* diligentissimè executus est, easquè uno alterovè exemplo illustravit.

§. 5. Communiter tamen in praxi illa delicta pro atrocibus & gravibus habentur, quorum cognitio atquè coercitio ad Jurisdictionem superiorem spectat, cui scilicet competit merum imperium, sive Jus gladii. Leviora verò reputantur, quorum cognitio ad inferiorem Jurisdictionem pertinet.

§. 6. Occasione hâc de *Jurisdictione* quicquam differendum erit; de cujus descriptione Interpretes juris valdè sunt solliciti, atquè adeò invicem contrarias fovent opiniones, ut alter hòc, alter aliò modò eam definiat. Nos vulgari & communi definitione acquiescimus, quod nempe sit de qualibet re statuendi & statutum exequendi legitima potestas. *arg. l. ult. §. fin. ff. de Offic. ejus cui mand. est Jurisdic. l. 215. ff. de V. S. confer. Berlich. p. 1. Concl. 1. n. 6.* Quæ in genere sumpta dividitur in Jurisdictionem simplicem & imperium; & hoc iterum in mixtum & merum: ut sic tres constituentur Jurisdictionis species, *Imperium scilicet merum, mixtum & Jurisdic. l. 3. ff. de Jurisdic.* Sed Jurisdic. simplex à mixto imperio separata non agnoscitur, seu conceditur, quia ut *Paulus in l. ult. §. 1. ff. d. Offic. ejus cui mandat. est Jurisdic.* asserit: *Jurisdictionem sine modica coercitione nullam esse.* Et in *l. 1. §. 1. in f. eod.* dicitur: *Imperium Jurisdictioni coherere, & vicissim, isti imperio Jurisdictionem inesse. l. 3. ff. d. Jurisdic.* Unde rectè dicimus, quæcunque sunt Jurisdictionis, ea quoquè sunt mixti imperii, & quæcunque sunt mixti imperii, ea quoquè sunt Jurisdictionis. Licet quædam existant, quæ magis sunt imperii, quàm Jurisdictionis. *l. 4. ff. de Jurisdic. l. 26. ff. ad municip.*

B

§. 7. Est

§. 7. Est autem *merum imperium* habere gladii potestatem ad animadvertendum in facinorosos homines, quod etiam potestas appellatur ab Ulpiano l. 3. ff. d. Jurisdic. l. 215. ff. d. V. S. § l. 70. ff. d. R. J. *Mixtum imperium*, quatenus ei Jurisdictio inest, & Magistratui ordinario competit, est potestas coercendi contumaces & exequendi sententias. Dicitur verò magis imperium, quàm Jurisdictio, quia non tantum in Jure dicendo, sed & in imperando, jubendo & exequendo versatur, vid. Matth. Wesenb. in parat. n. 7. de Jurisdic. Traduntur passim quoque alie Jurisdictionis divisiones, quarum alia est *Voluntaria*, alia *Contentiosa* l. 2. ff. d. Offic. Procons. Illam appellamus cum Carpz. quæ absque ordinariâ causæ cognitione coram Judice quovis expediri potest. Hanc verò, quæ non nisi coram Judice competente, præviâ causæ cognitione ordinariâ, ventilatur & peragitur, in proc. tit. 2. art. 1. n. 27. Quibus adjicitur & tertia divisio Jurisdictionis, quod alia sit *ordinaria*, alia *delegata*, quæ etiam *mandata*, l. 6. ff. d. Jurisdic. seu *data* appellatur l. 2. eod. alia *prorogata*. *Ordinaria* est, quam quis vi officii ordinarii & suo Jure habet. l. 5. ff. d. Jurisdic. Et conseqebatur eam olim vel per legem, vel per populum, vel per consuetudinem. Legis & populi Jus hodiè Princeps ad se transtulit, per l. 1. pr. ff. d. Constit. Princ. l. 1. § seqq. C. d. Egibus, penes quem dicitur omnis Jurisdictio, & ab eo velut perenni fonte in reliquos Magistratus fluere, l. un. princ ff. ad l. Jul. de ambitu. Consuetudine quoque Jurisdictio acquiritur, quia habet vim legis, l. 25. ff. ad municip. & præscriptione, l. 8. C. d. divers. offic. & quidem inter præsentis 10. annis, inter absentes 20. arg. l. ult. C. d. prescript. long. temp. Struv. Synt. J. C. Exerc. 13. tb. 39. Nostris moribus & Jure Saxon. Jurisdictio præscribitur instar Jurium & rerum soli annis 10. & uno.

§. 8. Jurisdictio *delegata* seu *mandata* vocatur, quæ alicui ex commissione Judicis competit l. 5. ff. d. Jurisdic. Causa urgens, ob quam Jurisdictio aliis fuit mandata, videntur esse concatenatæ expeditiones, quibus excrecentibus, tam Magistratus Urbani, quàm Provinciales existebant insufficientes. Inde enim cogebantur, non ea, quæ sunt meri imperii, nam illa neutiquam mandantur,

dantur, neque mandatâ Jurisdictione transeunt, quia speciali Lege, Senatus Consulto, aut Principis Constitutione sunt concessa. *l. 1. pr. ff. d. offic. ejus cui mand. est Jurisdic. § 1. 70. ff. d. R. J.* sed ea tantum, quae Jure Magistratus competunt, *d. l. 1.* videlicet Jurisdictionem Magistratui ordinariam. *l. 1. §. 4. d. susp. Tut.* mixtum imperium, *l. 1. §. ult. l. fin. §. 1. ff. d. Offic. ejus cui mand. §. c.* imò omnia, sine quibus Jurisdictio exerceri haut poterat. *l. 2. ff. d. Jurisdic.* idoneo cuidam delegare. Dixi idoneo: quippè quod ad hujusmodi munus non omnes admittuntur, sed arcentur plurimi, non ex eâ tantum ratione, quod infirmum habent Iudicium, sed etiam quia receptum est, ut civilibus officiis non fungantur; Exindeque Iudices dari non possunt, licet is, qui dandi Ius habet, eos dare velit. Cujusmodi habentur, qui vel naturâ, vel lege, vel moribus impediuntur, per *l. 12. §. 2. ff. d. Judic.* Restat, ut etiam disquiramus, à quo delegari Jurisdictio queat. Quod similiter non à quovis Iudice fieri potest, sed tantum ab Ordinariò, seu, ut antea mentionem feci, ab illò, qui eam suo jure habet, non autem beneficio alienò. *l. 5. ff. d. Jurisdic. l. fin. ff. de Offic. ejus cui mand.* Talis enim propriè Jurisdictionem non habet, sed alterius nomine eam exercet, *l. 1. §. ult. ff. eod.* nisi verò ipsi in specie subdelegandi potestas à Principe fuerit concessa *Zaf. n. 46. ff. d. Jurisdic.* Quod exercitium Jurisdictionis non perpetuò apud Delegatum remanet; sed eò utitur, donec iterum adimatur. Adimitur siquidem (1.) Revocatione mandantis, *l. 58 ff. d. Judic. l. 6. §. 1. ff. d. offic. Procons.* re tamen adhuc integrâ, nec fortassis per citationem inchoatâ. (2.) Morte mandantis, (3.) Morte mandatarii, (4.) Tempore certò præscriptò. *vid. Dn. Struv. Synt. J. C. Exerc. 4. th. 43.*

§. 9. Consideratis hæcenus duabus Jurisdictionis speciebus, utpote Ordinariâ & Delegatâ. Nunc transitum facimus ad Tertiam speciem, scil. Jurisdictionem prorogatam, quâ quis Jurisdictionem alicui publicè datam prorogat, sive ex legis permissione eum competentem Iudicem facit, qui aliàs non erat, *l. 1. C. d. Jurisdic. l. 18. ff. eod.* Quæ commodè cum *Bachov. ad Wesenb. n. 8. d. Jurisdic.* dividi potest in spontaneam & legalem. Spontanea fit confassu vel expressò vel tacitò: Illo modo prorogatur Jurisdictio,

quando partes expresse consentiunt in Iudicem non suum, *l. ff. de Judic.* si tamen sciant non suum, *d. l. 2. aliàs errantis nullus est consensus l. 15. ff. de Jurisdic. Hoc modo fit prorogatio per litis contestationem ejus, qui aliàs forum declinare posset l. 4. C. Jurisdic.* quippe quando quis patitur se convenire coram Iudice quidem, sed incompetente, coram eo respondendo, omisâ exceptione declinatoriâ litem contestandô, exceptionem dilatoriam proponendô. Etenim qui omittit exceptionem declinatoriam, in Iudicem consensisse videtur, neq; eum recusare potest. *Legalis* non tam fit consensu, quàm lege ita disponente, ut, qui contra me in Iudicio agit, cogatur eundem Iudicem contra se admittere, in quo residet fundamentum Reconvensionis. *l. 11. §. 1. ff. de Jurisdic. l. 14. cum Auth. Et consequenter, C. de sentent. & interl. junct. a Nov. 96. cap. 3. §. 1.* Quod procedit non tantùm in causis civilibus, sed etiam in criminalibus, modò is, cujus Jurisdictio prorogatur, habeat Jurisdictionem in ejusmodi causis civilibus & criminalibus, *vid. Andr. Gail. lib. 1. c. 12. n. 10. de pace publ.* attamen intelligendum hoc est, quoad præjudicium ipsius prorogantis, non quoad interesse publicum, cui partes derogare non possunt, *arg. l. 7. §. 14. ff. de pactis.* Unde si Reus in loco prorogationis fuit absolutus aut condemnatus, poterit nihilominus in loco delicti iterum accusari & condemnari. Cœterùm etiam constat, quod hodiè Iudices competentes, quando partes in civilibus causis Jurisdictionem prorogare cupiunt, non rarò soleant protestari, præcipuè si deprehendatur præjudicium exinde sibi enasci posse.

§. 10. De harum specierum diversitate Interpretes Juris Civilis plurima scripserunt, eamquè latè ac tædiosè etiam, nonnunquam ac superstitiosè explicarunt. Quæ tamen plurima ac ferè dixerim omnia ipsâ temporum vetustate exolvere, longâque permutata sunt die. Nam sicut hodiernus dies aliam vitam & alios mores, ita alias haut immeritò quoque postulat leges, ac proinde ipsa Jurisdictio Magistratuumq; potestas hodiè immutata est. Quæ de re *Struv. in Synt. J. C. Exerc. 4. th. 79. & seqq.* vocem Jurisdictionis secundum mores hodiernos tripliciter consideravit, egregieque dis-

discussit. In Romanâ civitate quidem Magistratui potestas Iurisdictionis concedebatur, vel speciali lege, Senatus Consulto scil. Principalive Constitutione, aut Iure Magistratus concessi compete-
bat. *l. 1. ff. de Offic. ejus cui mand. est Jurisdic.* Sed hodiè feudi Iure plerumq; & territorii lege Successoriâ in perpetuum Ducibus, Comitibus, aliisq; Statibus competit & ad Hæredes transit. Et sic per hoc omnis Iurisdictionis hodiernis Germaniæ moribus mutata duplex perhibetur, *criminalis & civilis*. *Criminalis* Iurisdictionis est nihil aliud, quàm delictorum capitalium animadversio & coercitio; quâ ratione hodiè pro uno eodemq; sumitur Ius gladii & per consequens merum Imperium, & Iurisdictionis superior. Quam variis passim appellant nominibus: utpote in Franconia vocatur *Zent/Zentbarkeit/Zent-Gerechtigkeit/Zent-Recht/Malefische-oder Zentbarliche Obrigkeit*; in Bavaria & Vicinia nominatur: *Die Freiß/hohe Freiß/ Freißliche Obrigkeit/* alibi: *Blutbann/ hohe Gewalt/ hohe und halßgerichtliche Gerechtigkeit/ Halß-Gerichte/ Zentfälle/ Höchstgerechtigkeit/* in Saxonia: *Peinliche Gerichte über Haupt und Haar/ Halß und Haupt/ Zentgerichte/ Hochgerichte/ Obergerichte/* Item *Vogtey über das Malefisch. Carpz. pr. crim. p. 3. q. 109. n. 10.* *Civilis* Iurisdictionis est, quæ ad rerum civilium cognitionem & animadversionem pertinet, & ad eam referuntur, quæ de Iure civili sunt simplicis Iurisdictionis seu mixti Imperii. *vid. Matth. Wehner. in pract. observ. sub voc. Zent* nominarique Germ. solet: *Die Nieder-oder Mittelbare Obrigkeit/ Untergerichte/ Erbgericht/ über Güld und Schuld/* quandoq; vocatur: *Vogteilliche Obrigkeit. Idem Carpz. loco cit.* Et hæ Iurisdictionis species hinc indè receptæ sunt, adeò, ut vix deprehendatur aliquod tribunal, vel aula Principis, ubi non sint in usu. Tot quoque Iurisdictionis species fermè ubique reperiuntur, ut non sine summâ difficultate distingui explicarivè singulæ queant. Qua de causa solus fori usus, consuetudo & conventio suggerit cynosuram. Et rectius sentit, *Adam Keller. lib. 2. & Offic. Jurid. Polit. cap. 12.* dicens: Tàm

incertæ hodiè sunt de Iurisdictione opiniones, variaque consuetudines ac observantiæ, ut in hisce maximè necessaria foret certa quædam pragmatica sanctio & constitutio Imperii. *add. Carpz. in Proces. Crim. Inquisit. Tit. 1. art. 2. in verb.* So seyn unterschiedene Species der Gerichtbarkeiten auffkommen und eingeführet/ als: die hohe Vogteiliche/ Niedergerichtliche/ Zent/ Freisliche/ Forstliche/ Seleitliche Obrigkeit/ Ehehafftinnen/ die vier hohe Wände/ und wie die mehr heißen/ so anderer Orten mit frembden Nahmen genennet/ auch auff so vielfältige und mancherley Art unterschieden werden/ daß hievon einige Gewisheit zu treffen ganz unmöglich/ und mehr auff den eingeführten Gebrauch jedes Orts/ als auff einigerley allgemeines Recht zu sehen.

§. 11. Cæterùm in terris Saxonis res hæc adeò intricata, tantisque difficultatibus obnoxia non est, sed juxta opinionem omnium Doctorum Saxon. Iurisdictionis in duas tantùm species distinguitur, in *Altam seu superiorem*, & *Bassam seu inferiorem*. *Alta* Iurisdictionis, Germ. *Obergerichte* / *Peinliche Gerichte* / *Halb-Gerichte* / *Item Blutbann* / est potestas jus reddendi à Superiore concessa in causis criminalibus & delictis gravioribus. *Bassa* Iurisdictionis, (die *Erb-Nieder-oder Unter-Gerichte*) est potestas jus reddendi à Superiore concessa, in causis civilibus ut & minoribus delictis. Quæ autem species Iurisdictionis alicui competat, ex literis investiturarum & concessionum est discendum. Quid si verò alicui v. g. Vasallo Iurisdictionis simpliciter, nullâ factâ mentione & determinatione superioris aut inferioris, fuerit concessa, intelligitur ne quoque concessa superior Iurisdictionis? *Struv. in Synt. Jur. Civ. Exerc. 4. th. 80.* regulariter negat, & specialem desuper exigit concessionem. Nos cum *B. Carpz. in proces. Crim. Inquisit. tit. 1. art. 1. in verb.* da auch der Lehnbrief &c. asserimus: Nullum esse dubium, quin vocabulum generale utramque Iurisdictionis speciem comprehendat, ita, ut Vasallus non modò de *bassa*, sed etiam *altz*
Iuris.

Jurisdictione fuerit investitus. Sunt enim ejusmodi Concessionēs & privilegia Principis non restringenda, sed extendenda & latissimè interpretanda, *sec. l. 3. ff. de Constit. Princ.* atque imputandum est Domino de Jurisdictione aliquem investienti, quod legem contractus non verbis apertioribus scripserit, *l. 39. ff. de pact.* In hanc sententiam multi Dd. descendunt, *vid. Matth. Wesenb. conf. 95. n. 18. & seqq. Matth. Coler. de proc. execut. p. 2. c. 2. n. 156.*

§. 12. Causæ verò & actus vel ad *superiorem* aut *inferiorem* Jurisdictionem pertinentes regulariter non sunt definitæ, propter diversa statuta variasque consuetudines cujusvis loci, à quibus nullatenus recedendum est. Et quilibet bonus Iudex ex iis definire debet, an cognitio atque coercitio delicti ad altam seu bassam Jurisdictionem spectet. Aliàs ad Jurisdictionem *superiorem* referuntur omnes casus, qui de Iure civili ad merum & mixtum imperium spectant, quippè quando poena concernit ablationem vitæ, amputationem manus, aut alterius membri, item ut dici solet: *Wenn die Klage an Haut und Haar gehet*/ hoc est, quando ascendit ad fustigationem, cui additur & Relegatio. *Inferior* seu *bassa* Jurisdictio complectitur non tantum ea, quæ de Iure civili ad mixtum imperium referuntur, sed & quæ multâ pecuniariâ & carceris poenâ coercentur. Ex hisce similiter omnis Iudex æstimare debet, an delictum commissum ad suam vel aliam Jurisdictionem spectet, *juxta l. 5. ff. de Judic.* Sed ne res sit dubia & incerta, ad specialem recurramus *Constitutionem Elector. Saxon. de anno 1534. promulgatam, & anno 1555. repetitam,* sub tit. *Was zu Ober, Nieder, und Erb. Gerichte gehören*/ atque ex ea petimus informationem. Cui Ordinationi seu Constitutioni, quoniam omnes ac singuli casus in eâ comprehensi non fuere, ad consultationem Illustriss. Domini Electoris Saxon. Scabini Lipsiensis plurimos casus ad *superiorem* & *inferiorem* Jurisdictionem pertinentes addiderunt, ut legere licet apud *Carpz. in pr. crim. p. 3. q. 109. n. 32. & seqq.*

§. 13. Tantum de differentia Jurisdictionis. Progredimur ad personas, in quas Jurisdictio exerceri potest. Constat *ex l. 10. ff. de Jurisdic. & tot. tit. C. Ne quis in sua causa jus dic.* quod nemo sibi aut
sua

suis, seu in propriâ causâ jus dicere debeat, nisi partium voluntate datus & electus fuerit Iudex, *l. 77. de Judic.* & causa officium, quod gerit, concernat, *Struv. Synt. Jur. Civ. Exerc. 4. th. 56.* neque superiori aut æquali, nisi sponte se subjecerit, *l. 4. ff. de recept. arb. l. 14. ff. de Jurisdic. l. 13. §. tempestivum 4 ff. ad SC. Trebell.* neque de rebus ad suam Jurisdictionem non pertinentibus, *arg. l. 16. ff. de Jurisdic.* Ideoque nullam habet efficaciam exercitium Jurisdictionis, nisi in eos exequatur, qui Magistratûs territorio sunt subjecti, *l. 3 ff. de offic. prasid.* Est enim territorium Universitas agrorum intra fines cujusque civitatis, dictum ab eo, quod Magistratus ejus loci intra eos fines terrendi, id est submovendi jus habeat. *l. 239. §. penult. ff. de V. S. Extra* illud jus dicenti impune non paretur, *l. fin. ff. de Jurisdic.* quoniam litigare coram Iudice incompetente, est litigare coram homine privato, qui jus dicendi non habet, *vid. Zang. de except. p. 2. c. 1. n. 2.* Non obstat *l. 5. ff. de Judic.* sed sufficit Iudicem tempore litis susceptæ fuisse competentem, licet Reus postea mutet forum. *l. 19. ff. de Jurisdic.*

§. 14. Competentia Iudicis æstimatur ex personâ Rei, qui est is, contra quem, etiam invitum, lis seu actio in Iudicio instituitur, Germ. *Beklagter* / & in specie in criminalibus: *Angeflagter* / *peinlich Angeflagter*. Actor è contra est, qui aliquid in iudicio petit, seu qui ab aliquo sibi dari aut fieri aliquid intendit, ac prius ad illud provocat, germ. *Kläger* / in criminalibus appellatur in specie *Ankläger*. *vid. Struv in Jurispr. Rom. lib. 4. t. 3.* Igitur si quis contra adversarium experiri vult, debet id fieri coram Iudice Rei competente, juxta tritam Regulam: Actor sequitur forum Rei, non Reus forum actoris. Quæ attenditur non minus in criminalibus atq; civilibus. *l. 5. C. de Jurisdic. I. ult. C. ubi in rem actio.* Significat autem forum non locum rerum venalium, sed locum Jurisdictionis, in quo Iudicia seu lites exercentur, quomodo *Cic. pro Sestio, § lib 12. ad Atticum de Quintiliano passim.* Unde Ius fori, *l. 7. ff. qui satisd. cog. disputatio fori, l. 5. ff. de Or. Jur. præscriptio fori, d. l. 7. § L. ult. C. de Jurisd.* Quod quis sortitur vel ex Iure communi, vel ex privilegiô. Ex illo jure quinque modis, (1) ratione patriæ & domicili, (2) Contractus, (3) Delicti, (4) Rei sitæ, & (5) continentie causæ.

Ex

Ex hoc forum Reo competit, vel ratione causarum, vel ratione conditionis personarum. *Struv. Synt. Jur. Civ. Exerc. 9. th. 13.* De quibus singulis ut in specie hic agatur, nostri instituti non est, cum pleraque ad causas civiles spectent; sed saltem examinaturi sumus, quodnam forum in causis criminalibus sit competens, quodque modis delinquens forum sortiatur. Quâ in re Interpretes Juris variant, omniaque confuse tractant, dum modò tres referunt modos, forum in criminalibus competens constituentes, nempe *locum delicti, locum, ubi lis est contestata & locum, ubi latitat Reus*: modò quinque sc. *personam, causam, rem ipsam, tempus & locum*. Verùm ex hisce nihil certi haurire licet. Igitur amplectimur recentiorum Doctorum opinionem, consuetudine hodiernâ approbatam, quâ triplex constituunt forum: videlicet, (1) *forum domicilii*, (2) *delicti commissi*, (3) *deprehensionis Rei*, l. 1. C. ubi de crim. confer. *Anth. Matthæi de crimin. tit. de accusat. c. 5. n. 3. Ben. Carpz pr. crim. quest. 110. n. 18.* Nullam itaque delinquens allegare potest exceptionem incompetentiæ, in quocunque horum vel accusator pro lubitu ipsum accusare, vel Judex atque Magistratus inquirere & punire velit: attamen præventioni locus concedendus.

§. 15. *Forum domicilii* Reus sortiri dicitur eò in locò, ubi habitat eò animò, ut ibi perpetuò consistat, & unde non rursus sit discessurus, nisi quid avocet. l. 7. C. de incolis, l. 190. l. 203. ff. de V. S. l. 65. ff. de Judic. *Andr. Gail. lib. 2. observ. 35. n. 8. add. Dominus Struv. Synt. Jur. Civ. Exerc. 9. th. 20.* Non abs re diximus ubi habitat, ne forsan competentia hæc trahatur à quopiam ad domicilium naturale seu originis, quod olim filius vel libertus habebat, ubi Pater vel legitimus Patronus ejus erat civis seu municeps, & ac ubi filius natus esset, l. 1. pr. §. 1. & 2. l. 6. §. 1. seq. l. 15. §. 3. ff. ad municip. illud enim hodiè ex Generali Germaniæ consuetudine non amplius in usu est, nec attenditur, nisi Reus ibi deprehendatur, *vid. Carpz. loco alleg. num. 10.* Constituitur aut probatur domicilium non ex solâ domus inhabitatione, l. 17. §. 13. ff. ad municip. l. 5. §. 3. in f. ff. de capt. & postlim. revers. neque

nēque sola cōtestatione, sed animō, qui consistit in voluntate seu proposito permanendi, & ipsō factō seu actuali habitatione, l. 20. l. 27. §. 2. ff. ad municip. l. 7. C. de Incol. Communiter autem certissima domicilii probatio inferri solet, si quis in civitate aliqua Jus Civitatis, das Bürger-Recht / impetraverit ac ibidem habitaverit. Carpz. lib. 1. resp. 21. num. 17. Quando verò ignoramus, ubi quis domicilium suum constituerit, tunc domicilii certitudo ex urgentibus conjecturis petenda est; de quibus planissime tractavit Johan. Zanger. de except. p. 2. c. 1. Sed latitante Reo, aut Vagabundō existente locus est Edictali citationi, & affigi solet præprimis in illâ civitate, aut eo loci ubi vagabundus aut solitus est conversari, aut ubi ipsius bona, si quæ habet, sita sunt, quò casu à Magistratu ejus loci Curator bonorum constitui debet, qui absentis bona procuret & observet, maximè ideò, ne alibi commorandi accipiat subsidia. Gail. lib. 1. obs. 57. num. 4. & Carpz. d. loco. Nam extra omnem dubitationis aleam est, Reum eò loci, ubi domicilium, aut maximam partem bonorum habet, legitimè conveniri posse ob delictum etiam alibi commissum, non solum si ibidem deprehendatur, (de quo forsân minus est dubium, Zang. d. l. num. 245. quâ ratione tam inquisitoriè, quam per viam accusationis adversus eum agi potest: nequè enim tam locus domicilii, quàm deprehensionis tum attenditur,) sed & quando absens, aut fugitivus est delinquens, si accusator ad bannum agere velit. idem Zanger. d. l. num. 246. Prosp. Farinac. de crimin. lib. 1. q. 7. n. 1. & 2. Carpz. in proc. Inquisit. Crim. tit. 1. art. 3. cujus verba hæc sunt, Wird demnach erstlich rechtmäßiger Weise inquiriret von der Obrigkeit / oder Gerichten / darunter der Delinquent wohnhaftig und gesessen / oder sein Domicilium erlanget / wann schon die Uebelthat anderswo begangen worden.

§. 16. Alterum forum in causis criminalibus Reus sortitur ratione delicti commissi: in-cujus enim territorio quis deliquit, ibi

ibi expectet Judicium, cui delinquendo se subicit, l. 3. ff. de Offic. presid. l. 7. §. penult. & l. fin. ff. de accusat. l. 7. ff. de custod. reor. Nov. 69. cap. 1. l. 19. ff. Judic. ita, ut domum revocare nequeat, omneque cesset privilegium. *Auth. qua in provincia &c. C. ubi de crim. l. 1. in f. C. Ubi Senat.* Nuncupamus autem locum delicti non respectu damnum inferentis, sed damnum passi, quoniam in delictis potius qualitas patientis, quam agentis consideretur. *arg. l. 43. ff. de ritu nupt. Zanger de except. p. 2. c. 1. n. 233.* Itaque si Mævius stans in territorio Titii, lapide feriret Cajum stantem, aut procumbentem in territorio Seji, ut interiret, tunc locus delicti non reputatur is, ubi Mævius ceu delinquens stetit, sed ubi Cajus ex ictu lapidis fuit interemptus. Ex illò enim locò delictum accipit formam, per quam dicitur esse delictum *arg. l. 9. §. 3. ff. ad exhib.* Et quando delictum in unò locò fuerit inchoatum, in alterò verò consummatum, quemvis locum pro delicti locò accipimus, ita, ut utriusque loci Judex de eo, ratione admissi habeat cognitionem atque coërcitionem. Sic exempli gr. quando puella rapta in Perusinò territorio, comprimatur in ditione Carbonensi, uterque Judex pro competente habetur; & Judex Perusinus quoque Raptorem ob attentatum punire potest, ac Carbonensis propter crimen in suò territorio consummatum.

§. 17. Anceps inde agitari solet quæstio: Quisnam sit Judex competens, si cædes in confinio sit facta, ita ut non constet in cujus ditione fuerit commissa? De quæstione hac Interpretes Juris maximè invicem controvvertuntur, variasque insuper fovent opiniones. Alii cognitionem deferunt ei, in cujus territorio caput repertum est. *Zanger. de except. p. 2. c. 1. num. 238.* Alii contra eum præferendum censuerunt, cujus terram pedes resse, uti refert *Carpz. in prax. Crim. p. 3. q. 110. num. 31.* Alii judicare volunt ex eo, ubi cor, seu pars corporis, quæ cor completitur, reperitur. Alii opinantur utrumquè cognoscere posse. Sed litem hanc ita dirimendam esse puto, ut præferatur ille, qui prius inquisitionem formaverit, seu qui alterum prævenerit.

Et hæc ultima sententia mihi rector visa est. Nam qui caput spectant hac nituntur ratione, quod caput pars principalior corporis humani sit. *l. 44. ff. d. Relig. & sumpt. fun.* Qui pedes, illi probare conantur ex hoc fundamentò, quod præsumendum sit trucidatum in illò territoriò stetisse, cùm gladiò vel aliò quovis telò transfigeretur. Qui cor spectant eorum argumentum videtur hoc esse, quod cor pro præstantissimò & principalissimò corporis humani membrò habeatur, quippè quod tanquam fons humanæ vitæ sit primum in vivendò & ultimum in moriendò. Attamen nullius argumentum ad demonstrandum id, quod intendit, existit sufficiens, sed quod libet infirmò nititur fundamentò. Etenim non statim sequitur, cor vel caput principale aut potentissimum in homine membrum est, ergò Homicidium in hoc vel illò territoriò, ubi repertum est, commissum erit. Neque ex hoc sequitur in illò territoriò trucidatum necessariò accepisse plagam, in quo pedibus incubuit. Sed variè jaçantur moribundi, & rarissimè contingit, ut citra ullam agitationem, aut motum vulneratum corpus rectà procumbat, aut protinus corruat. Ergo in re ambigua assumimus eam sententiam, quæ magis vindictæ favet; quam plurimi quoque Interpretes amplexi sunt. Et firmum manet, quod paulò antè dixi, nempe præferendum esse eum, qui prior inquisitionem instituit. De quo nonnulli ambigunt, num. ad citationem, an verò prehensionem referendum sit; Responsio est in promptu, scilicet prehensionem magis referri debere, quia realis præventio per capturam personæ præfertur anteriori verbali. Qua ratione iudex, qui in apprehendendo Reo prævenit, potest excludere Judicem ratione citationis. Et Judex, qui malefactorem in manibus tenet, potest sententiam exequi, quod facere prohibetur, qui verbaliter tantum citavit, *confer. Prosp. Farinac. lib. 1. Tit. 1. quest. 7. num. 53. de crim. Anthon. Matthai de crim. tit. de accusat. cap. 5. num. 7.*

§. 18. Proximus huic quoque est quæstio: Quisnam sit Judex competens criminis in viâ publicâ perpetrati? Possent

ex:

ex superioribus argumentum desumi & demonstrari, quod, cui merum imperium, & facultas puniendi crimina publica in aliquo territorio competit, illi quoque potestas cognoscendi ac coercendi crimina in via publica commissa concedi debeat. Sed hoc omnino ita est, quamdiu sermo est de iis delictis, quæ perpetrantur in via, quæ est in pagò vel civitate, non autem publica, qualis caudicatur, quæ extra pagum vel civitatem est, quæque simul ac ingrediens pagum definit esse talis. *Zanger. p. 2. c. 1. num. 242. de Except.* Nam cognitio delictorum, in viis publicis commissorum, Dominis territorii Jure Regalium reservata est. Potest huc conferri peculiaris *Sanctio Electoris Saxon. de anno 1506.* quæ ita habet: **Wir verwilligen / daß nun hinfort unsere Unterthanen alle Händel / so sich auff den Strassen begeben / da ihnen sonst die Ober-Gerichte zustehen / unverhindert von unsern Ampt-Leuten zu richten sollen haben / und davon nichts ausgeschlossen / allein alle Gewalt-Sachen / Raub und Zugriffe / auch öffentliche Vähliche Thaten / welches Uns aus Krafft der Regalien und Fürstl. Obrigkeit zu richten zustehen / wollen wir Uns vorbehalten haben.** Cæterum ideò Principes talem potestatem sibi reservant, ut Regiã quasi manu vias publicas securas & purgatas à Latronibus, prædonibus, plagariis & furibus teneant, *l. 3. § l. 13. ff. de Offic. presid.* Hinc nullò modò Magistratus, summum imperium in aliquo territorio habentes, sibi potestatem cognoscendi de crimine, in via publica admisso arrogare possunt, nisi speciali concessione à Principe acceperint, *vid. Magnif. Dominus Præses, Patronus ac Præceptor meus atatem deveniendus, in tract. de Juribus Majest. lib. 2. cap. 17. §. 30. & seqq.* ubi de hoc casu elegantissimè differit.

§. 19. Sequitur *tertium & ultimum forum*, in quo adversus delinquentem legitimè agi potest, & nominatur *forum Deprehensionis*. Quando delinquentis copia neque in forò domiciliu

C. 3.

miciu

micilii, neque delicti commissi haberi potest, (quod forte per fugam aliò se recepit) tunc accusatus, ubicunq̄ue terrarum reperitur ac deprehenditur, poenas dat. *l. 1. C. ubi de crimin.* Neque semper expectanda est accusatio, sed Judex ejus loci, postquam notitia de crimine alibi commissò ad eum pervenit, ad inquisitionem & coërcitionem ejus est obligatus, si non ipsemet ex capite negligentiae crimine haut levi se obstringere velit. *Carpz. Proc. tit. 3. art. 2. num. 40.* Maximè enim Reipublicae interest, ne delicta maneant impunita, *l. 51. §. 2. ad L. Aquil. Et l. 3. l. 13 ff. de Offic. presid.* expressè præcipitur, ut Præsides Provinciarum etiam extraneos homines, si quid commiserint, Latrones, Sacrilegos conquirant, convictosque legitimâ poenâ afficiant. Locum imprimis habet, quando delinquens est persona fugitiva aut Vagabunda, quam propriè appellamus, quæ per mundum vagatur, nec certum habet domicilium in quo habitet. Quocirca nullâ exceptione incompetentiæ se tueri potest. *arg. l. 1. in verb. adeat Judicem. C. in quib. caus. colon. cens. dom. accus. pos. confer. Job. Zanger. de except. p. 2. c. 1. num. 250.* Et hoc conforme quoque est *Ordinationi Provinc. Saxon. de anno 1555. in tit. Von Unkosten der peinlichen Rechtsfertigung §. würden sie aber in verb. Und solches nicht allein auff den Fall/wann die Verbrecher an denen Orten/da sie verbrochen/sondern aufferhalb denselben in frembden Gerichten zu Gefängniß gebracht seyn etc.*

§. 20. Ea verò, quæ de fori competentia in causis Criminalibus hæctenus disseruimus, ita sibi locum vendicant, si non coërcitio criminis specialiter certo cuidam Judici competat; Sic ratione criminis *Simonia*, quod est merè Ecclesiasticum, cognitio ad Judicem Ecclesiasticum, non ad secularem spectat, & hoc quoque in crimine *Hereseos*, aliisque causis spiritualibus atque Ecclesiasticis procedit. Ratione *privilegii* nonnulli peculiare sortiuntur forum, utpote (1) Viri Illustres, qui aut summis dignitatibus functi sunt, aut honorariis à Principe Codicillis donati. Ex quibus

quibus illi accusantur in Consistorio Principis: Hi apud Praefectum Praetorio, vel Praefectum urbi, vel Magistratum officiorum jubente Principe. *l. 3. pr. §. Viros. 2. C. ubi Senat. vel Clarif. (2)* Studiosi qui hoc gaudent privilegio, ut non nisi in privilegiato foro conveniri possint. Sed intellige hoc, quamdiu in Academiis vivunt, extra eas enim delinquentes juri communi subjacent. *Magnif. Dn. Praeses de Jurib. Majest. lib. 1. c. 79. n. 32. (3)* Milites, de quibus quidem jura variant: Nam in Jure Civili iisdem modo data est fori exceptio, *l. 1. C. de Sicariis l. 2. Cod. Theodos. de exhib. reis, modò adempta, l. ult. C. de accusat. l. 3. pr. de remilit.* Licet enim sint, qui diversas has sententias ex Jure Civili conciliare student, punctum tamen omne non videntur ferre, neque rem, ut decet, stringere. Propterea edoctus à *Magnif. Dn. Praeside nostro* statuo, has inter leges nullam aliam dari posse conciliationem, quam ex temporum distinctione petitam, *d. l. n. 28.* Deinde in praxi eò respiciebatur maximè, utrum miles delinquens apud signa reperiat adhuc, an ab iisdem discesserit: priori casu Judex erat competens Magister militiae, non observatò utrum miles fuerit in castris, expeditione, praesidiis aut hibernis nec ne; posteriori, Magistratus cujusque loci Judex dicebatur competens, idque praedictis confirmat *iridem Magnif. Dn. Praeses d. l. §. 30. & 31.* Tandem verò peculiari Sanctione Elect. Saxon. de anno 1673. hisce Magistratibus impositum est, ut habità & peractà inquisitione ac testium summarià probatione rem ad Superiorem referant, expectantes inde ulteriorem informationem. *ibid. §. 34. (4)* Clerici, quibus privilegium fori tam in civilibus, quam criminalibus causis Jure Canonico indultum est, ut solum coram Episcopo suo, non autem coram Laico Judice, quamvis in ejus territorio delictum perpetraverint, conveniri possint, *vid. Job. Zang. p. 2. c. 1. n. 225.*

§. 21. Ceterum conveniuntur criminis Rei vel per viam *ordinariam, vel extraordinariam.* Ordinaria via est, quando adversus delinquentes propter commissum vel perpetratum delictum processus agitur ordinarius, per viam accusationis, & secundum ordinem ac formam Juris, oblatione Libelli, Litis contestata.

testatione legitimâ atque solenni, aliisque ad substantiam Processus ordinarii spectantibus probè observatis, ita, ut Judicis officium saltem in cognoscendo & judicando impleretur. A quâ viâ neque parti læsæ querelam moventi, neque delatoribus publicis recedere integrum est. Delatores publici habentur illi, qui ex necessitate officii delicta Judici denunciant. Et ideò necessarii atque publici vocantur, quia specialiter ad hoc, nempe ut denuncient crimina, sunt deputati, & juramento obstricti, quod manifestum est ex l. 6. ff. de custod. & exhib. reor. jung. Zanger. in tract. de quest. s. tort. Reor. proœm. n. 16. & seq. Privilegium, quò gaudent ejusmodi Delatores, est hoc, ut nim. immunes habeantur ab inscriptione & subscriptione l. 7. C. de accusat. ad quam tamen accusatores cœteri tenentur. l. 3. l. 7. ff. eod. Quod hodiè immutatum est, & in ejus locum surrogata cautio de injuriis & expensis præstandis in casum succumbentiæ, quousque accusator in carcere detinetur. Ordin. Crim. art. 12. Struv. Synt. 7. C. Exerc. 48. th. 8. Multa sanè de accusatione & denunciatione (quotuplices nim. sint, quæque earum formæ & qualitates, & quomodo invicem differant) hîc addere possem; sed ne diutius commoremur in præmissionibus, examinabo quoque breviter quomodo extraordinariè adversus Reum agatur. Interim verò benevolum Lectorem ad B. Carpz. pr. crim. p. 3. q. 104. 105. & 106, remitto, ubi ex professo de processu hòc ordinariò tractavit.

§. 22. Agitur autem *extraordinariè* adversus Delinquentem, quando Judex nullò existente accusatore, per viam inquisitionis summarie (unde processus extraordinarius, vel Inquisitorius vel Summarius dicitur,) & sublatò, quod dicitur, velò, absque longò litis sufflamine procedit, & ex officio adversus delinquentem inquirit, eique pœnam legibus definitam imponit, vid. Carpz. pr. crim. p. 3. quest. 107. num. 1. Farinac. de crim. lib. 1. tit. 1. quest. 1. Incumbit siquidem Judici ex officio, ut motu proprio crimina vindicet, & de iis inquirat, ne delicta maneant impunita. l. 51. §. 2. ff. ad L. Aquil. Quo casu non fit accusator, sed quasi denunciante famâ, vel deferente clamore debitum sui officii exequitur

quitur Judex. *Nov. 128. cap. 21. l. 13. ff. de Offic. presid.* Famae verò non semper fides est habenda, quæ ut plurimum fallax est & mendax, nec tùm quidem, cùm aliquid veri asserit, sine mendacii suspitione est. *Zanger. in tract. de quest. seu tort. Reor. cap. 2. n. 82.* Quapropter Judicis partes sunt in tali casu diligenter spectare, an initium habet ex probabilibus causis, uti in *artic. 25. Ordin. Crim. Caroli V.* constitutum legitur, & an ab inimicis, malevolis & levibus hominibus, an verò ab hominibus fidei dignis, de quorum commodò & incommodò non tractatur, traxerit originem. *idem Zanger. d. l. n. 84. § 202.* Tutior insuper patet via ad inquisitionem, quando nempe de evidentia facti & corpore delicti constat. Qua probatione quemadmodum in causis civilibus nulla est validior, adeoque cuique generi probationum præfertur; sic & in causis capitalibus ex hujusmodi evidentia sæpenumero tale indicium oritur, quod ad inquisitionem & condemnationem accommodatur, de quibus consul. *B. Carpz. in pr. crim. p. 3. q. 107. § 108.* Licet vero de evidentia delicti constet, non tamen semper & indifferenter in omnibus delictis processus inquisitorius locum invenit, sed tantummodo in delictis atrocioribus & scandalosis, quibus Reipublicæ tranquillitas læditur. Cessat quoque, quando accusator sese offert, qui viâ ordinariâ experiri vult.

§. 23. Ad hæc notandum, quod adversus unum delinquentem in diversis Judiciis non possit per viam inquisitionis procedi, sed solummodo illi facultas inquirendi conceditur, qui cæteris prævenit, *l. 7. ff. de Judic.* præsuppositò tamen hoc, quod Reus Jurisdictioni ejus sit subjectus, vel ratione domicilii, vel delicti, vel deprehensionis. Nemo enim debet conveniri & vexari coram pluribus Judiciis, cùm processus prævenientis faciat silere processum præventi. Quod si verò absens sit Reus & res adhuc integra fuerit, lite scil. nullibi contestatâ, nihil obstat Judici delicti, quo minus Reum absentem per subsidium illius Judicis, ubi deprehenditur, vel si latitat Edictò publicò in tribus distinctis trium Dominorum territoriis affixo citare, & ad-

D

& ad-

& adversus non comparentem ad bannum procedere queat, propter prerogativam, quam præ cæteris Judicibus habet. *Farinac. d. l. q. 7. num. 1.* Superat enim forum delicti in causis criminalibus omnia, fora alia sicut in civilibus forum domicilii. Igitur requisitus Judex debet Reo injungere, ut in foro delicti copiam sui exhibeat; idque ob duas hæc sequentes rationes. (1) Quia paratior copia probationum haberi potest in provinciis, ubi delictum est perpetratum. *l. 2. C. ubi de ratioc.* (2) ne extra provinciam coacti litigare, magnas expensas & sæpè majores, quam res sit, facere cogantur, quod tamen minoribus fieri posset, si in loco criminis perpetrati vindicta institueretur. *Nov. 69. c. 1. Wesenb. ad Auth. Qua in provincia C. ubi de crimin.* Reo autem contumaciter emanente & copiam sui præstare detrectante, Judex, qui eum detinet, obligatus est ipsum ad Judicem loci delicti suppliciiis legitimis subjiciendum remittere. *Nov. 134. c. 4. §. 5. add. Zang. de except. p. 2. c. 1. num. 247.* Quæ Remissio apud Romanos in viridi fuit observantia, inque Jure civili fundata perhibetur. *l. 3. ff. de remilit. l. 28. §. 15. ff. pœn. l. 7. §. 4. l. fin. ff. de accusat. Nov. 60. cap. 1.*

§. 24. Et adeò strictè observabatur, ut ubi Judex requisitus Reum transmittere nollit, ad id à superiore cogebatur. Unicum Superiorem duntaxat tunc temporis recognoscebant, sub cujus Imperio omnes erant Provinciæ Romanæ, *l. 2. pr. C. de Offic. præfect. præf. Afric.* Quare factum, ut si quis ex provinciis relegatus esset, non posset Romæ commorari, quia urbs Roma communis & omnium patria erat, *l. ult. ff. de interd. & releg. l. 33. ff. ad municip.* Hoc verò Jure Romani utebantur, ut Remissio omnium delinquentium etiam Vagabundorum, certò quodam domiciliò destitutorum, fieret, non solùm propter sublationem scandalorum, sed etiam territionem aliorum ab iisdem facinoribus, utque solatio sit personis læsis, eodem locò poena reddita, quo crimen admissum. *l. 7. §. ult. ff. de accusat.* Remissio certè magis in vagabundo, quàm non Vagabundo fieri debet, eùm ea fiat sine injuria alicujus Judicis. Non ob-

obstante hoc, quod Vagabundus ubivis terrarum sortiatur forum, & poenis sit subjectus; Sicque ex hac ratione remissio ad locum delicti, etiamsi petatur, non videtur esse necessaria. Verum respond. Concedimus Vagabundum ubique locorum puniri posse, nec Judicem, qui cum habet in manibus obligari ad remittendum reum in locum delicti; Unusquisque enim tenetur defendere suam Jurisdictionem: scil. hac limitatione: Si Jurisdictiones non sunt sub eodem Principe, & imperia sunt distincta. Quo casu de consuetudine non fit remissio, secus vero quando judices sunt sub eodem Principe, & multo magis sub eodem Præside. *Farinac. d. l. n. 25.*

§. 25. Quid autem hoc casu obtineat, quando delinquens è loco delicti commissi fugiat ad locum, in quo suum habet domicilium, an & tunc remittendus sit ad locum delicti? paucis videbimus. Dixi supra §. 14. delinquentem triplex sorti forum legitimum, sub quo etiam comprehenditur forum domicilii, quod nulla exceptione incompetentiæ potest declinari, & Judex ibidem legitimam habet facultatem de eo cognoscendi ac poenam injungendi, etiamsi delictum fuit alibi commissum, ut liquet ex antecedentibus. Attamen hoc casu Doctores diversæ sunt opinionis, alii negant, alii affirmant. Negantes sententiam suam corroborare conantur ex Jure civili & Canonico, quod consuetudine introductum sit, ne remissio ad locum delicti sit concedenda. Affirmantium verò sententiam æquiorum esse, fortioribusque in-niti rationibus putamus. Satisque perspicuum fore ex allegatis jam textibus, additæque limitatione Jurisdictionis, quod remissio necessariò facienda sit, nisi Judex domicilii Judicem delicti prævenerit, sive per viam accusationis, sive inquisitionis; Et hoc modo nullum est dubium, quin remissio Judici requirenti possit denegari, ne scilicet Judicium reddatur elusorium. Non ubi semel acceptum est Iudicium, ibi terminari debet, *l. 7. l. 30. ff. de Judic. Farinac. d. l. quest. 7.*

§. 26. Aliquando etiam contingit, ut Reus postquam in loco delicti absolutus, vel ex gratia Principis ipsi poena remissa fuit, iterum in loco domicilii vel originis molestetur, & contra

D 2

ipsum

ipsum de novo inquiratur. Sed male: Non enim plus, quàm semel de uno crimine quæri potest, *l. 7. §. 1. ff. de accusat. l. 6. §. 4. in f. ff. Nauta caup.* Imò iniquum est, ut aliquis de uno crimine bis in accusationem deducatur, *l. 9. C. d. accusat.* Nec præses pati debet, ut qui semel crimine ac Judicio absolutus est, iterum de eodem accusetur, *d. l. 7. §. 1.* Licet quidam casus sint, quibus adhuc semel accusare licet, v. g. Si quis absolutus est tantum ab instantiâ & observatione Judicii, tunc enim si novæ deduci possunt rationes, de quò accusari potest, vel si tantum est exemptus ex Reorum numero, *l. 3. §. 1. ff. d. t. Carpz. pr. Crim. p. 3. p. 104. n. 60.* Deinde in *d. l. 9. C. de accusat.* declaratur Regula: ut de eodem crimine Reus non possit rursus accusari, sed de alio crimine possit, licet ex eodem factò oriatur. Sic e. g. Aliquis commisit Latrocinium; de Homicidio fuit accusatus & absolutus: Hic nihil impedimento est, quo minùs etiam ob spolium seu rapinam possit conveniri, *ex ead. l. 9. §. 11. d. t.* Item si quis vitiavit sororem alii nuptam: Et incestus est, & adulterium; utriusque igitur criminis Reus à diversis accusationibus fieri potest. *l. 2. ff. de privat. delict. confer. Anth. Matthæi tit. de accusat. cap. 3. n. 3.*

§. 27. Quando igitur Judices uni parent Principi, & alter, nim. requisitus est Superior, alter verò tanquam requirens Inferior; Tenetur ne etiam Judex requisitus delinquentem remittere ad Judicem inferiorem requirentem? Quod negatur per *l. 13. ff. quibus ex caus. in posses. l. 22. ff. de appellat.* Curia enim major non remittit inferiori. Ut autem à Judicè remissio legitime fiat, Judicem requisitum ante omnia nosse oportet, utrum Judex requirens in delinquentem habeat Jurisdictionem an non? Deinde an delictum in ejus territorio sit commissum, an verò alibi? Hæc enim modis Judex non modo consequitur Jurisdictionem, sed etiam Remissionem de jure petere potest; Quibus cessantibus, cessat etiam Remissio. Qua de re ut certior fiat, Judex, qui reum detinet, opus habet summariâ cognitione, antequam eum transmittat. Solet tamen plerumque Judex requirens in literis requisitoriis summatim delicti probationem inferere, *ex*

ex cuius gravitate & levitate dijudicanda est competentia 'fori',
& per consequens remissio est decernenda, ut videre est apud
Carpz. p. 3. q. 110. n. 65. pr. crim. Farinac. d. l. quest. 7. n. 35. in f.

§. 28. Ulpianus in l. 7. §. fin. ff. de accusat. ponit casum, quo
delinquens ob plurima crimina in diversis Provinciis perpetrata
ab uno Iudice pro unô delictô detinetur, ab altero verò pro aliô
delictô remissio petitur: quid Iuris? Respondet Divus Pius in
ead. lege, quod expeditô per unum Iudicem processu de crimine
in sua provincia commissô, remissio debeat fieri ad alium Iu-
dicem, & quidem hac distinctione: quod executio debeat fieri
à pœna minori, ne per majorem executio minoris impediatur;
quod fieret, quando videlicet ultimô suppliciô afficeretur. Re-
mittendus igitur est delinquens ad Iudicem, minorem pœnam
imponentem, à quo pœnâ datâ, postea remittitur ad alium Iu-
dicem, qui majorem pœnam, puta mortis, imponit.

§. 29. Verùm enim verò hæc omnia sese rectè habuere in Iu-
re Romano, cum omnes adhuc Provinciæ essent sub unius Impe-
rio, Iudicesque ab uno penderent Superiore. Quod postquam in
varia distincta fuit Regna, cœperunt non amplius uni parere,
propter paritatem. Par enim in parem non habet imperium l. 4.
ff. de recept. arb. Hinc itaque factum, ut quoque Remissiones in de-
suetudinem abierint, adeò ut per consuetudinem totius Ger-
maniæ minus frequententur. *Andr. Gail. de pace publ. lib. 1. cap. 16.
n. 30. Wesenb. in parat. de accusat. n. 8.* In nonnullis Germaniæ lo-
cis remissio delinquentium in Vicinos Magistratus ex consuetudi-
ne vel certa conventionem, in usu est, modo is, qui remittere debet
de remissione prius requiratur. Nam non requirenti non fit Re-
missio. *Farinac. d. l. n. 38.* Cœteroquin hodiè cum multiplex sit Ju-
risdictionum confusio in causis criminalibus, ut supra ostendi-
mus, Iudex loci alterius non cogitur de consuetudine facinoro-
sum remittere, sed quod olim erat necessitatis, hodiè est arbitri.
Gail. d. l. n. 31. Wesenb. ad. l. 1. C. ubi de crimin. n. 2. Et hoc arbitrium
facit, ut hodiernum nonnunquam in atrocioribus criminibus
propter exemplum fiat remissio ad locum delicti, precariò & Iure

amicitiæ, urbanitatis ac Vicinitatis, eaque sub antigrapho, sive (ut vocant) literis reversalibus, auff einen Revers oder Gegenbeschriftung ipsius Magistratus aut Domini Remissionem petentis, quibus caveret: nullum præjudicium per hanc remissionem, quam non jure, sed precibus obtinisset, ipsius Jurisdictioni inde generatum iri, seque in casu simili idem facturum. *Carpz. pr. Crim. d. quest. n. 57. & seq. Andr. Gail. d. l. n. 31. jung. Berlich. Concl. 45. n. 46.*

§. 30. Quod si Iudex loci deprehensionis remissionem denegaverit, non potest ad id compelli, nisi spontè & ultrò deprehensum transmittere velit. *l. 4. ff. de recept. arb. l. 31. §. 4. ad SC. Trebell.* quilibet enim Iudex sui Principis Jurisdictionem tueri tenetur, quo volente & jubente omninò ad remissionem est obstrictus, *Farinac. l. cit. n. 32.* Interim verò quando remissionem nullo modo impetrare possumus, & Iudex reum transmittere nolit, tenetur in suo territorio cuivis efflagitanti justitiam administrare & delinquentem punire, ne crimina maneant impunita. Ante omnia autem Remissioni locus dandus, quando sub eodem fortè territorii Domino à Magistratu, sub cujus Jurisdictione delictum est commissum, processus inquisitorius adversus delinquentem formatus, causa criminalis ventilata & sententia jamdum lata fuit, Reus verò ante executionem sententiæ, ruptis vinculis & effractò carcere auffugiat. Tunc Iudex, qui eum iterum deprehendit, ad locum delicti remittere debet, ut legitimam luat poenam, sententiæque executioni mandetur, ne reddatur elusoria & frustatoria. Ad hanc remissionem etiam Iudices sub Electoratu Saxon. sunt obligati, ut apparet ex Ordin. Provinc. de an. 1555. sub tit. Daß man die Ubelthäter/so in den Nemptern verbrochen und entweren / wiederumb in die Nempter soll folgen lassen.

§. 31. Impetratâ tandem remissione lis adhuc moveri solet, à quonam sint refundendæ expensæ, factæ in capturam, custodiam & alimenta delinquentis, à Iudice nequirente, vel requisito, an verò carcerato, vel accusatore? Variè in hoc Doctores opinati sunt, ut passim constat, Iohannes Faber statuisse fertur,

tur, quod requisitus Judex suis expensis remittere debeat, sumto
argumento. *ex l. un. C. de Offic. Procons. & leg.* sed hæc opinio non
est tenenda. Infirma enim nititur ratione, lexque ad firmandam sen-
tentiam allegata non simpliciter procedit, sed tunc demum, si car-
ceratus culpabilis & de crimine convictus sit. Asserit quoque *CARA-*
vita super rit. magna Cur. ritu 235. n. 13. & seqq. remissionem expen-
sis carcerati fieri debere, & si carceratus sit egenus & non solvendo,
expensis accusatoris, deficiente verò eo, Judicis requisiti. Quam opi-
nionem cum ex hoc discrimine accipio: aut carceratus culpabilis &
delinquens est, & de hoc certi sumus, vel quia confessus, vel legitimè
convictus est; & tunc etiam altero petente remissio fieri debet expen-
sis ipsius carcerati, quia delinquentis culpa alteri non debet esse
nocumento. Sin nihil tale de delinquente prædicare potest, aut
solvendo ille non est, accusator remissionem petens expensas re-
stituere tenetur. Quod verò attinet Judices, is solus ad expensarum
remissionem tenetur, qui remissionem delinquentis ex officio petit,
quam si recusat, Judex requisitus eò magis recusare potest remissio-
nem, cum non obligatus sit de suo expendere sumptus. At quan-
do à nullo horum, neque ab Accusatore, neque à Judice remissio
efflagitatur, sed tantum à delinquente seu carcerato, v. c. à Clerico;
qui se ad Judicem suum Ecclesiasticum remitti petet, eò casu remis-
sio non fit expensis Judicis, sed solius carcerati remissionem petentis,
Carpz. pr. Crim. p. 3. q. 110. n. 67. & 68.

§. 32. Reus igitur postquam copiam sui præstiterit, aut ex loco
deprehensionis transmissus fuerit, non statim Iudex loci delicti ipsum
ad supplicium rapere, sed defensionem ejus ad deducendam suam in-
nocentiam locum dare debet. Non enim æquitatis ratio patitur,
quenquam inauditâ causâ damnari. *l. 1. ff. de requir. vel absent. damn.*
sed melius est nocentem dimittere, quam innocentem condemnare,
arg. l. 47. ff. d. O. & A. l. 5. ff. de pæn. Igitur prudentis Iudicis officium
est ad petitionem inquisiti terminum defensionis concedere & assi-
gnare. Quin etiam si Reus defensionem prætermiserit, Iudex ex offi-
cio defensiones Rei quærere, easque supplere, & quoquò modò adju-
vare debet, *l. 19. ff. de pæn. l. 1. ff. de quæst.* Idq; exigente favore
defensionis. Tantum.

S O L I D E O G L O R I A.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is difficult to decipher due to its low contrast and the aged, textured nature of the paper.

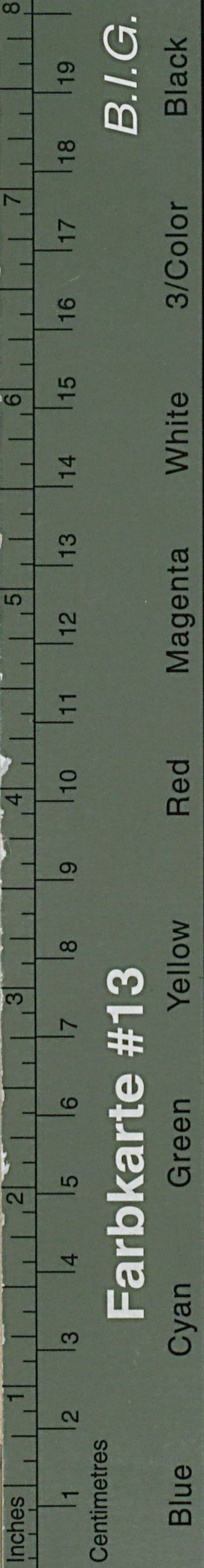

X2615929

Wax

Vol. II. n. 2.

v.
JURIDICA

29 / *13.*

SIONE

1683

TIVM AD
ELICTI,

24

ET NOBILISSIMI
NIS IN CELEBERRIMA
ACADEMIA,
LDE

O, AMPLISSIMO, ATQVE
SSIMO

ZIEGLERO,

HAC ALMA LEUCO-
ENISS. ELECTOR. SAXON.

LRID. ORDINARIO, SE-
ISTORII ECCLES. ET

E GRAVISSIMO,
PROMOTORE SUO OMNI

CULTU ETATEM
IDO,

VISIONI SUBJICIET
IS *Stappach* /

inus,
CONSULTORUM

. R. M. DC. LXXXIII.
da.

RÜNINGII, 1699.